

Abonnement pour un an:

300 piastres

Edition spéciale 300 piastres

Adresse:

Idjtihad Constantinople

Téléph-St, 865

XXème ANNÉE

15 Juillet 1925—No 184

فلسفی ، اجتماعی ، ادبی ، اقتصادی مجموعہ

آبونمان : سنہ لکی [۲۴ نسخہ]

تورکیا ایچون ۲ ، خارج ایچون

۳ ، اعلا کاغذلیسی ۵ لیرادر .

ادارہ خانہ سی

جفال اوغلندہ « اجتہاد ٹہوی »

تلفون : استانبول ۸۶۵

یکرمنجی سنہ

نومرو ۱۸۴-۱۵ تموز ۱۹۲۵

بومعروضاتم بسیط و ممکن الحوصلدر. یا لکن هر شیئی
کندی حالته ترك ایتیموب بر آن اول آروبا ذهیتله ایشه
باشلامق لازمدر . ۱۲۰۱۰، ۱۹۲۴ دوقتور جم

عقل سلیم

۹

محرری : راهب مه لیه

مبحث ۳۴ — خوارق طبیعت اسباب طبیعی ایله
ایضاح اولونور .

عوامل طبیعی حقهده فتدان وقوفلری اعتراف
ایده چکاری یرده، طبیعتک خارجنده یینی خیالات ساحه-
لرنده، حقهده هیچ اولمازسه بر فکر ایدینه بیلدیگری
طبیعت دن داها زیاده غیر معلوم بر عامل آرامیه کیدن
أئمه دینک منطقلری قادر موجب حیرت هیچ برشی یوقدر.
کوردیکمز حادثه لرك خالق الیهدر دیمک بو حادثه لری خفی
بر سبیه حمل ایتسک دکلیدر ؟ الله نه در ؟ بر روح
Esprit نه در ؟ ای عالم ! طبیعتی وقانونلری مطالعه ایدیکمز
و، طبیعتده، اسباب طبیعی نك فعلی فرق وتمیز ایتدیکمز
زمان، فکر لری کیزی تنویر ایتمک شویله دورسون،
بالعکس فکر لری کیزی داها زیاده تشوشه و کندی کنیدیگری
آ کلاماق امکانسز لغنه دوشوره جک اولان فوق الطبیعه
سبیلره مراجعت ایتمه یکنز، فوق الطبیعه سبیلر آرمایکمز .
براللهسز طبیعت، ناقابل ایضاحدر دیورسکمز . بو،
پک آز آ کلادیفیکمز بر شیئی ایضاح ایتمک ایچون هیچ
آ کلادیفیکمز برسبیه. بر مؤثره احتیاجکمز واردیمکدر.
سز مظل اولان بر شیئی، ظلمتی تضعیف ایدره ک فرق و
تمیز ایتمک ادعا سنده بولونیورسکمز . دو کوملری تکشیر
ایده رک بردو کومی چوزیورسکمز ظن ایدیورسکمز .

متهیج فیزیک شناسلر ! بر اللهک موجودیتی بزه
اثبات ایتمک ایچون، مفصل نباتات کتابلری قوپیه ایدیگز،
وجود بشرک اقسامنک تفصیل موشکافانه سنه کیرک ؛
بیلدیزلرک دورلری تماشا ایتمک ایچون سمایه آتیلکمز ؛
متعاقباً صولرک جریانه حیران باقماق ایچون ارضه عودت
ایدیکمز ؛ کبکلرک، بوجکلرک، پولسب لرك، ایچنده

بیرره باغچه ایچریسنده، بر قاتلی و اوچر دورده راوطله لی
اولو اوزره، کافی مقدارده نهولر وجوده کتیرملی .
بو بنالرك بدل ایجارلری و مصارفاتنک مدت مقاومتنه
تقسیمندن حاصل اولاجق خارج قسمته، هر سنه وقوع
بولاجق مصارف تعمیریه نك وسطی مقدارینی ده علاوه
ایتدکن صوکر الله ایدیلن یکون اوزرندن مأمورینه
ایجار ایدملی ؛ فکر منزی خلاصه ایدلم :

مثلاً بیر بنالرك بیک لیرایه وجوده کلدیکنی قبول
ومدت مقاومتی ده یکر می بش سنه تخمین ایدلم، بومدت
ظرفنده وسطی اولارق سنه ده یکر می بش لیرالق بیر تعمیر
مصرفی ده قبول ایدلم . شو حالده بونالرك بدل ایجار
سنویسی آلتش بش لیرا ایدر .

بوصورتله نهولر وجوده کتیریلیرسه هم مأمورلرك-
شرف حکومتله متناسب بنالرده - استراحتلری تامین
ایدلش اولور، هم ده اداره خصوصیه، صرف ایتدیگی
پاره یی مقسطاً کیری آلتش بولونور .

۵ — شهرک تأسیس ایدیله جکی منطقه یه تصادف
ایدن اراضی حکومتجه مبايعه ایدملی ؛ سریع بیر صورتده
بیر قصبه وجوده کله بیلیمسی ایچون، بواراضی یی اوافق
پارچه لره تقسیم ایتدکن صوکر، لا اقل ایکی سنه ظرفنده-
حکومتجه موافق کورولوب تصدیق ایدیله جک شکله-
نهو یا منی درعهده ایدنلره مجاناً ویرملی ؛

۶ — بویله یکی تأسیس ایدیله جک قصبه لرده جاده لری
یول یا منق صورتیه تعیین وثبت ایتمک مصرفی اولدیغندن،
ایلروده تدریجاً منتظم جاده لار حالته افراغ ایتمک اوزره
تعیین ایدیلن جاده لری ایکی طرفنه آغاج دیکمک صورتیه
ثبت ایتلیر . . . بوشکل عین زمانده قصبه نك محافظه
انتظامی ایچون ده فائده لیدر .

۷ — یکی تأسیس ایدیلن شهرده نفوسک سرعتله
آرماسی و اقتصادی فعالیتک باشلامسی ایچون بویکی قصبه یی
شوسه لری و یا تسویه ترابیه شکلهده یوللاره جوار مملکتلره
ربط ایتلی در :

بوتون بو شرائط نظر اعتباره آ لینیرسه هم آرزمانده
منتظم بیر قصبه وجوده کتیریلش اولور، هم ده مأمورینک
اسباب استراحتی تأمین ایدیلیر .

کوریورسکنز، که طبیعتده هرشی حر کتده در و سزادما ایدیورسکنز، که طبیعت حد ذاتده اولودر و نه نه رژی، سز در . اساساً ذی حرکت، مؤثر [Agissant] اولان بو «کل Tout» ک برحر که محتاج اولدیغنی ظن ایدیورسکنز! پک اعلا! بو محرک [Moteur] ندر؟

بر روح Espri در یعنی قطعاً آکلاشیلماز و متناقض بر موجود . بناء علیه سزه دییه حکم ، که ماده نك بالذات و بذاته حرکت ایتدیکی حکمنی استنتاج ایدیکنز؛ و طبیعتی فعالیتیه کتیرمهیه مقتضی هیچ برشیته مالک اولمایان او روحانی محرک کزدن دم اورمانی براقکنز . بیهوده کشت و گذارلر کزدن عودت ایدیکنز. خیالی برجهاندن چیقکنز، موجودیت حقیقیه ایله موجود ، شائی برجهانه کیکیکنز، اسباب تالییه عطف اهتام ایدیکنز، مشهود کز اولان کافه آثاری حصوله کتیرمک ایچون طبیعت ک محتاج اولمادیبی اسباب اولیه [Causées premières] لرینی آتیاتیجی لره براقکنز . راهب ملیه

اللهکنزک عظمتنی بولدیغکنزی ظن ایتدیکیکنز متعضی ذره لر اوکنده استغراقه دالکنز؛ بتون بوشیلر بواللهک وارلغنی اثبات ایتیه جکدر؛ بتون بوشیلر یالکنز اثبات ایده جکدر، که کائنات هیئت مجموعیه سی اولان و نامتناهی ترکیبات متنوعه حصوله کتیرمهیلان تأثیرات و ماده لرک عظیم تنوعی حقنده مالک اولماکنز اقتضا ایدن فکرلره مالک دکلسکنز. بو اثبات ایده جکدر، که طبیعت ک نه اولدیغنی بیلمیورسکنز؛ میقرو سسقولیه مجهز اولدوقلری حالده بیله کوزلریکنزک آنجاق پک آز بر قسمنی کوردیکی بر سورو موجودات حصوله کتیرمهیه غیر قابل اولدیغنه حکم ایتدیکیکنز زمان طبیعتک قوتلری حقنده هیچ بر فکره مالک دکلسکنز؛ خلاصه کلام بو کیفیت اثبات ایده جکدر ، که قابل حس یاخود بیلیمنه سی ممکن اولان طامللری بیلمه دیککنز ایچون ضمننده ، حقیقی بر فکر ایدنمه کز دائماً غیر ممکن اولاجاق برطاملی مراد ایتدیکیکنز بر کله دن استعانه ایتیه یی ده ا قیصه بولیورسکنز .

مبحث ۳۵ — جهان خالق اولونماشدر و ماده کندی کندینه حرکت ایدر .

قارئلمزدن مکتوبلر

بایورد نه حالده ؟
۱۶ مایس - ۳۴۱

عزیزم و محترم استادم افندم ،

شیدا بلبللری باغلرینی ترک ایدملی سنبللری پریشان، کلری قان اغلایان باقیمسز، طالعز و تاریخی بایوردده ، کوزهل تورکجه مزک الدلبر بدیعه لرینی براقان (ذهنی) مرحومک مملکتکنده کوریه لک ، تدقیق و تتبعه دکر و بناء علیه سزه یازیله حق چوقشی وار. مساعده ایدرسه کز اداری خاسته لغمزک، بویوک دردیمزک انسانی تومید و منکسر ایدن قورقونج اعراضی کوزومک کوردیکی، عقلمک اوردیکی قادار عرض واتیان ایدیم:

استاد ، آب و تابی دیندن و جهلن آلان بومدمش درد . . بوتون قابلیت و استعدادیمزی ضموره اوغرatan بو قدر پرستلک علنی . . اراده مزی فلجه مغویتمزی فساد، مفکره مزی ضلاله محکوم ایدن بومضر و احاکار ایمان و توکل صورت مطلقه ده روحلریزدن سوکولوب آتیلماقجه بزم ایچین ، حتی تکمیل شرق ایچین یشامق و پایدار اولوق

بزه کال غرور ایله مؤثرسز اثر یوقدر دیورلر ؛ هر دقیقه ده بزه تکرار ایدیورلر، که دنیا کندی کندینه وجود بولمامشدر . فقط کائنات بر مؤثردر ، او اصلاً بر نتیجه دکلدر ؛ بر مصنوع Ouvrage دکلدر ؛ او اصلاً ابداع اولونمامشدر ، زیرا ابداع اولونماسی محال ایدی . دنیا دائماً موجود اولمشدر ؛ موجودیتی ضروری و وجوبی بر موجودیتدر . مؤثری کندیسنده در ، کندی کندیسنک مؤثریدر . ماهیتی حرکت ایتک و حصوله کتیرمک اولان طبیعت، کوزلرمزک اوکنده یاپدینی و جهله، وظیفه لرینی یاملاق ایچون ، غیر مرئی و کندیسندن داها زیاده غیر معلوم بر محرکه محتاج دکلدر . ماده کندی «نه نه رژی» سی ایله ، عدم تجانسی Hétérogénéité نك نتیجه ضروریه سی اولاراق حرکت ایدر ، یالکنز حرکتلرک یاخود فعل و تأثیرده بولونما [Agire] لرک تنوعی، ماده لرک تنوعی تشکیل ایدر، موجوداتی یکدیگر- لرندن ، آنجاق ، اعضامزه ایصال ایتدیکاری انطباعلرک یاخود حرکتلرک تنوعلریله تفریق و تمیز ایدرز .